

Predikatie over Psalm 105:4, uitgesproken door Ds. J.P Paauwe op 1 januari 1955 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 121.

Gelezen: Romeinen 12.

Voorafgaand aan de predikatie werden enkele huwelijken bevestigd.

Gezongen: Psalm 91:1 en 5.

Er worden, mijn zeer geachte toehoorders, op deze dag vele wensen uitgesproken, een goede gezondheid, voorspoed, een aangenaam leven, behoud van vrouw en kinderen, enzovoort. Waar moet dat alles vandaan komen? Weet men wel dat het geluk, de voorspoed, tenslotte de eeuwige zaligheid is, en dat die in Christus gevonden wordt? Weet men dat wel? Nee, dat weet men niet. Men wil het ook niet weten. Men gaat daar maar zo heen.

Christus heeft al wat goed is verworven, en dat heeft Hem bloed gekost. Hij heeft daarvoor de schande gedragen, de uiterste versmading. En als men nu wist waar het goede vandaan komt, een druppel water, een snede brood, dan zou men Christus erkennen, en naar Hem zou men vragen. "Vraagt naar den HEERE", zo staat er in het vierde vers van de 105e Psalm. En het is bij dit vers dat ik graag een ogenblik uw aandacht zou willen bepalen.

"Vraagt naar den HEERE".

Wie is de HEERE? Bestaat de HEERE? Als er geen mensen waren die op deze vraag een ontkennend antwoord geven, dan zou het bijna godslasterlijk zijn om deze vraag te stellen. Maar zulke mensen zijn er wel, en daarom hebben wij haar gesteld, vooral ook voor de jeugd, die aan alle kanten door gevaren omringd wordt.

God bestaat. Dat weet ieder mens. Ieder gelooft het, ook degenen die zeggen dat ze het niet geloven. Want is het u al bekendgemaakt dat een mens geheel vreemd is in zichzelf? Hij moet worden ontdekt aan zichzelf, en alle dingen moeten worden blootgelegd. En als dat geschiedt, geschiedt door de werking van de Heilige Geest, dan weet een mens wie hij is, en hij weet ook dat hij wel degelijk gelooft, en hij verstaat dat hij met God te doen heeft.

Wie of wat is God? Hier blijft de mensheid het antwoord schuldig. Wie of wat God is, geen mens heeft het antwoord. En toch zijn er enigen die wél een antwoord hebben. Hoe komt dat? Is dat omdat deze mensen geleerd zijn, veel gelezen hebben,

veel gedacht? Of omdat ze beter zijn? Nee, geleerdheid en deugdzaamheid brengen ons niet tot de kennis van God en de eeuwige dingen. Maar God heeft Zich aan dezen geopenbaard, en van dat ogenblik af hebben zij geweten wat God is. Hun wetenschap had weinig diepte, een geringe omvang, maar zij beantwoordde aan de werkelijkheid. En hier is de zekerheid des geloofs. Want die gelooft, heeft het getuigenis in zichzelf (1 Joh. 5:10).

“*Vraagt naar den HEERE*”. Het Opperwezen wordt ook wel met andere namen aangeduid, maar de naam die wij in onze tekst hebben, komt toch heel dikwijls voor. Deze naam heeft verschillende betekenissen. Hij zegt dat God *is*. God Zelf bewijst dit niet. We vinden in het begin van de Heilige Schrift: “In den beginne schiep God den hemel en de aarde” (Gen. 1:1), en daarmee is het uit. Het bewijs dat de mens vraagt – luister eens goed – het bewijs dat God bestaat, dat de mens vraagt, wordt niet gegeven. Het is er niet.

De naam HEERE, Jehova of Jahweh, zegt dat God *is*, dat Hij is zoals Hij is – Hebreëen 11, vers 6: “Die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken”.

De naam HEERE zegt dat Hij is de Schepper, en ook de Herschepper. Als iemand gelooft in God, *in* Hem, dus wedergeboren is, dan verstaat hij dat God het begin is van alles, en ook de oorzaak van alles, dat God is de Schepper en Herschepper.

De naam HEERE zegt dat Hij is de Onafhankelijke, *zó*, dat Hij Zijn Raad volvoert. U moogt opstaan, vloeken, bidden om afwending, ge moogt u in allerlei bochten wringen, ja, beroven van het leven, omdat het u alles niet naar de zin gaat, het betekent niets. De HEERE zegt: “Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen” (Jes. 46:10), en: “Er is niemand die Zijn hand afslaan of tot Hem zeggen kan: Wat doet Gij?” (Dan. 4:35).

De naam HEERE zegt dat Hij is de Waarachtige. Wij mensen, atheïsten in de praktijk (niet in de theorie), atheïsten, godloochenaars in de praktijk, wij zondigen, en denken: “Het zal nog wel meevallen. Men moet dat niet zo zwaar opnemen. Ieder mens is zondig”, of we denken: “Als ik eens bid, dan zal het me misschien wel vergeven worden”, enzovoort. Gij kent allen deze gedachten. Maar er staat dat de ziel die zondigt, zal sterven (Ezech. 18:4). Dat is het Woord Gods en God is waarachtig. En dat woord, “De ziel die zondigt, die zal sterven”, zal uitkomen, of er moet een Ander voor ons gestorven zijn. Dit zou dan ons behoud wezen, gelijk de Bijbel dan ook zegt dat de zaligheid in Christus ligt.

Is de HEERE de Waarachtige, Hij is ook de Getrouwe. Hij is de Getrouwe, Hij vervult Zijn Woord. Ik herinner me levendig dat, toen ik door wat eens de Hervormde Kerk was, op straat was gezet, het in die geschiedenis – die een jaar lang had geduurd – alles uitgekomen is naar de belofte van God, en dat ik dacht en in die tijd tot mijn toehoorders heb gezegd: “Ik ben zo bevoorrecht dat ik u prediken kan dat God getrouw is”. Dat is nu veertig jaren geleden. En nu is mijn vrijmoedigheid nog

groter, en ik zeg u allen: *God is getrouw!* Hij doet wat Hij zegt te zullen doen, en er valt niets van weg, zodat het een voorrecht is, ja, een voorrecht dat niet uit te spreken is, wanneer men met zijn hart zegt, zingt: “Ik steun op God, mijn Toeverlaat, dies heb ik niets te vrezen (Ps. 91:5 ber.).

En dan was er in die tijd nog een woord dat me in bijzondere mate gesterkt heeft. Het is dít – het is een woord uit Jesaja 54; gij vindt het aan het eind –: “Alle instrument dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken”, en ook dat is vervuld geworden. Men heeft nooit iets tegen mij vermocht. Zelfs heb ik dat zelf niet kunnen doen, en dat zegt toch nogal wat, want *u* is mijn vijand niet, maar ik, *ik!* En als nu *déze* vijand machteloos gemaakt is om mij te verderven, dan betekent de hele wereld niets meer. Er staat in de tweede Psalm: “Die in den hemel woont, zal lachen”. Dat doet de Kerk ook; ook de Kerk lacht. Er staat: “...de Heere zal hen bespotten” (vs. 4), en dat doet de Kerk evenzeer. De Kerk bespot ze. Buigen en bukken, dat staat vooraan!

Wat doet nu een mens, wanneer hij naar de HEERE vraagt? Kijk eens, dan moeten er beloften zijn. De dichter van de 105e Psalm was een Israëliet. Met Israël had God Zijn Verbond opgericht. Het Verbond bestaat uit beloften. Als nu een Israëliet, een gelovige Israëliet, of een christen, een gelovig christen, naar God vraagt, dan ziet hij op de beloften, op de beloften die in Christus Jezus ja en amen zijn (2 Kor. 1:20). Dat zien op de beloften heeft geen betekenis als men niet in Christus is, met Christus niet verenigd is. Want in zulk een geval is er niet één belofte voor ons, maar wel alle vloeken. Als een mens nu vraagt naar de HEERE, dan ziet hij op de beloften en hij steunt op de gerechtigheid van Christus en op de barmhartigheid Gods. En in dezen is hij zeker, want de beloften zijn het enige fundament, de beloften in Christus, en Christus in de beloften.

En wat doet hij dan verder? Dan erkent hij God. “Erkent dien God; Hij is geducht” (Ps. 68:16 ber.). Dan werpt hij zich voor Hem neer. Dit kan ook in het open veld gebeuren. Op de lichamelijke beweging komt het niet aan, maar op het hart, op de gestalte van het hart. Dan werpt hij zich voor Hem neer. En dan is hij minder dan een druppel aan de emmer, dan een stofje aan de weegschaal (Jes. 40:15). En hij nadert tot de HEERE, en hij looft en dankt en prijst Hem. En nu komt hij met zijn noden en met zijn behoeften, en deze maakt hij bekend, en hij legt ze alle in de hand des HEEREN. Hij legt ze alle in de hand des HEEREN, zodat hij nu zelf niets meer in de hand heeft, alleen maar een zondaar is, een schuldige, een verdoemelijke. En hij doet dit alles in het geloof. “Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken” (Hebr. 11:6). Maar hij doet het niet zonder het gebruik van de middelen. En tot deze middelen behoort onder andere de overdenking. Als u een begenadigd mens zijt, dan overdenkt u dag en nacht, zoals er staat in Psalm 1. En dat doet u niet omdat het uw plicht is, maar eenvoudig omdat u het niet kunt nalaten, want in God is al uw heil en eer, uw sterke rots en tegenweer, uw toevlucht in het lijden (Ps. 62:5 ber.). Hij leest en onderzoekt de Heilige Schrift of ook een of ander goed boek.

Want de Heilige Schrift, in het algemeen de Waarheid, is het middel. En hij staat op of hij gaat heen, en voelt zich min of meer gesterkt. Dit komt in zijn leven wel meer dan duizendmaal voor.

Gezongen: Psalm 62:1 en 5.

De dichter van de 105e Psalm had in de eerste drie verzen al aangespoord om naar de HEERE te vragen. Gij vindt dit wel als ge thuis zult gekomen zijn. In het vierde vers herhaalt hij dus deze aansporing. Zulk een aansporing is niet alleen nuttig, maar ook noodzakelijk. Er zijn vele, sterke, aftrekkende machten.

De duivel. Wat in de poorten der hel gesmeed wordt, beraadslaagd wordt, gesproken wordt om een mens af te brengen van een weg die God hem bekendgemaakt heeft en waarop hij zijn voeten gesteld heeft, dat is door niemand te zeggen. De apostel Paulus heeft eens geschreven: “Zijn gedachten zijn ons niet onbekend” (2 Kor. 2:11). Het zijn listen!

De wereld. De bekoring van de wereld is voor een begenadigd mens niet weggenomen. Ze bestaat. De wereld is een afschuwelijk ding. De Schrift zegt dan ook dat ze in het boze ligt (1 Joh. 5:19). Nu, erger kan het toch niet. Daar moet nu alleen nog maar op volgen: de eeuwige verdoemenis. Ze is een afschuwelijk ding. Ze kan niet hebben dat er één mens is die naar God vraagt. En als ze zo iemand ontmoet, nu, dan moet deze het weten. Ik zeg het alles nu maar in het kort.

De zonde. De zonde, we hebben van nature de zonde lief. En als er een is die zegt: “Ach, van deze zonde weet ik niets af”, dan is dat een sterk bewijs dat hij zichzelf niet kent. Alle zonden liggen in het hart. En of ze tot uitbreken komen, dat hangt niet af van de mens zelf, maar dat hangt af van God. En als er nu nog iemand in de wereld is op wie u de moed hebt om te wijzen met uw vinger, en gij houdt dat vol, dan zijt ge een onbegenadigd mens en ge gaat onherroepelijk te gronde. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat het niet op uw weg ligt om hem onder vier ogen te waarschuwen als u iets van hem weet, en er verder met geen mens over te spreken. Doet u dit toch, dan zijt u erger dan degene die het misdrijf bedreven heeft.

De behartiging van de belangen. Die heeft er wat gedood, de behartiging van de belangen. “Tja”, zegt de mens, “tja, men is nu eenmaal in het leven; men moet door het leven”, en: “Nou ja, goed, goed”. En dan zondigt men, nietwaar? Dan zondigt men. Dan gaat men zijn eigen weg. Dan is men oneerlijk in de handel. Dan liegt en bedriegt men. Dan doet men dit, men doet dat. Ja, ja, zo is het dan. En dan? Ja, en dan – geen antwoord. Er is ook geen antwoord op. Men zou moeten bekennen, ruitelijk bekennen, bekennen voor het Oppervezen. We zouden zo nog wel wat kunnen doorgaan, maar de tijd is spoedig om.

En nu heeft men tegen dat alles een prikkel nodig, en deze prikkel is: een woord, een bestraffend woord, een onderwijzend woord, een gebeurtenis, dus de werking van

de Voorzienigheid, een gebeurtenis waaraan men nooit gedacht zou hebben dat die kon komen – want het goede komt onverwacht, maar het kwade ook, ofschoon waar ik nu over spreek niet kwaad is – een slag, en als die niet geholpen heeft, dan een zwaardere slag. Ja, als het alles niet helpt, dan wordt men weggegooid als een verdorven vat. En als daarbij een sterven plaatsheeft, dan zinkt men weg in een put waarin men nooit op de bodem zal komen.

Als de prikkel helpt – het woord, de gebeurtenis, de slag, de hardere slag – als de prikkel helpt, wat gebeurt er dan? Zou u er ook iets van kunnen zeggen? Dan wordt een mens vernederd, zó vernederd dat er in de hele wereld niet zo'n slecht mens is als hij. Voor het eerst of bij vernieuwing wordt hij de grootste van alle zondaren, een beest bij God, een onvernufte, een verwerpelijke, een verdoemelijke. Dat is de uitwerking van de prikkel, waar de prikkel werkt door de werking van de Heilige Geest.

De uitwerking van de prikkel is de afbrenging van de zonde, dat men de zonde nu niet meer wil doen, en nooit meer. En wat veroorzaakt dit een roepen tot God! “Heere”, zegt men dan, “laat dít helpen, laat dát helpen, en geef mij toch niet over aan mijzelf, en bewaar mij voor mijzelf, en leid mij niet in verzoeking”. En dan blijft dat niet een dag, maar vele dagen, vele maanden, en tenslotte voor altijd.

Als de prikkel helpt, dan krijgt men onderwijs. O, weet u er wat van? Dat onderwijs, daar zou men zijn hele leven ziek voor willen wezen, daar zou men straatarm voor willen worden, voor het onderwijs des hemels! Ja, Groenewegen, u mocht het wel zeggen: “Hij geeft lessen, Hij geeft lessen, Die de ziele wijzer maakt”. En waarin? Ik kan het alweer allemaal niet zeggen, het ogenblik is er bijna al dat ik moet ophouden. Waarin? Overdenk het, en ga uw leven na, wat voor Goddelijk onderwijs u ontvangen hebt door de tegenspoed en bestraffing. Dat zou een aangenaam gesprek kunnen geven tussen twee begenadigde mensen, nietwaar? Maar velen spreken liever over hun naaste dan dit tot het onderwerp van hun gesprek te maken.

En wat werkt de prikkel nog meer uit? Dankbaarheid, *dankbaarheid!* “Heere, ik dank U voor deze moeilijkheden, voor de uitoefening van deze straffen. Ik dank er U van harte voor. Ik zou niet graag willen dat U ze mij niet had gezonden. Heere, laat deze dingen nog verder doorwerken, en laat mij genade deelachtig zijn om te zwijgen”.

Mijn ziel is immers stil tot God;
Van Hem – niet van de veranderde omstandigheden –
Van Hem wacht ik een heilrijk lot;
Hij immers zal mijn Rotssteen wezen (Ps. 62:1).

Ik moet ophouden. Niet omdat er niet meer is; er zal altijd zijn. “In alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd” (Ps. 119:96). Als een begenadigd mens duizend jaren kon preken, dan zou er aan het eind van deze jaren nog meer overschieten dan er was toen hij begon, als God Zijn bijstand maar mag wezen.

Kent u deze dingen? Wij hebben u verscheidene zaken genoemd, zaken die van het uiterste gewicht zijn. Kent u ze? Hebt u ze in 1954 geleerd? Er is veel misschien over uw hoofd gegaan. Ge hebt wellicht veel gesproken. Hebt u hier ook over gesproken? En als gij spraakt, gold het dan uzelf als een zondaar, als een afschuwelijk schepsel? Of gold het uw naaste? In dit geval zijt ge niet alleen een onbegenadigd mens gebleven, maar ook een liefdeloos schepsel zijt gij. Laat dit u gezegd worden door de Heilige Schrift en door de Heilige God Zelf – een liefdeloos schepsel. Ge hebt nooit geproefd en gesmaakt dat de HEERE goed is (Ps. 34:9).

Beter u en bekeer u – ge zijt nog aan deze zijde van het graf – en vraag naar de HEERE en Zijn sterkte (Ps. 105:3 ber.), en belijd. Belijden, dat moet uw dagelijkse en nachtelijke bezigheid zijn, belijden, en daarbij zien op de Heere Jezus. Steun door het geloof op de Goddelijke genade. Rust niet, want 1954 is voorbij. Het eind van 1955 bereikt gij misschien niet.

Hoort u, kinderen, jonge mensen? Hoort ge het? *Hoort ge het?* Je hebt misschien je leven in 1954 doorgebracht, jonge mensen, met pret maken. Heb je eigenlijk wel eens in het eenzame je knieën gebogen, jonge mensen? “Zoekt den HEERE”, kinderen en jongelui. “Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is” (Jes. 55:6). Want als u sterft en u mist Hem, dan gaat ge verloren. En als u nog niet sterft en u leeft, dan krijgt ge een berg van schuld en steeds meer zonde, en misschien wordt ge nog wel een mislukkeling in de maatschappij ook. Hoed u, *hoed u!*

Ouders, laat niet na uw kinderen te waarschuwen, hoe oud ze ook zijn en wat ze er ook tegenin brengen. Het geeft alles niets. Er is niets tegen de Waarheid in te brengen. “Magna est veritas et praevallebit”, groot is de Waarheid en ze zal zegevieren. En al heeft men ze – zoals men met de Heere Jezus gedaan heeft – in het graf gestopt, ze komt er toch weer uit, *ze komt er toch weer uit!*

Als ge zo bevoorrecht zijt dat gij recht hebt op de beloften door het geloof in Jezus Christus, weet u wat dan uw werk is, moet zijn? Dan moet u eens beginnen met terug te denken aan het ogenblik waarin God u begenadigde. Hebt u in dat ogenblik niet gezien dat God u kon helpen en wilde helpen in Zijn Zoon? “Ja”, zo moet ik het antwoord horen, “ja, dat heb ik gezien”. Wel, naar die God moet u zich gedurig wenden, naar Die. En doet u dit, moogt u dit doen, dan zult u ondervinden wat de dichter van de 103e Psalm zegt: “Hij doet ons niet naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden” (Ps. 103:10), dat is het eerste, en het tweede is: “God, Die helpt in nood, is in Sion groot” (Ps. 99:2 ber.), en het derde: “Geloofd zij de Heere; dag bij dag overlaadt Hij ons” (Ps. 68:20).

Amen.

Gebod:

Laat ons, Heere, luisteren. Laat ons toch luisteren! Doe ons haten alle valse pad, plaatsen en tijden van verzoeking mijden, en U aanlopen, aanlopen als een water-

stroom, en niet aflaten. Laat ons volharden. Laat ons werkzaam zijn tot verheerlijking van U en tot heil van onszelf.

Gedenk de jonge mensen die in het huwelijk traden en hun families. Gedenk Uw Gemeente. Breid haar uit, ook door onze dienst. Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. Gedenk de volkeren, Heere. Ontferm U. Wees in het midden des toorns nog Uw goedheid gedachtig. Maar laat ons niet toe erop te zondigen. Laat ons ons bekeren, ons bekeren tot U toe.

Vergeef ons het zondige in ons prediken of ook in ons horen, en wil ons leiden. Houdt Gij onze hand vast.

Amen.

Gezongen: Psalm 103:8 en 9.

1e Predikatie over Johannes 20:23, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 1 mei 1955 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 108:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 20.

Gebod:

Dat zijn alle voortreffelijke zaken, Heere. Ze zijn zo voortreffelijk omdat ze waar zijn, uit U en tot U. En hoe gelukkig is de mens die er niet aan kan voorbijgaan, maar ze overdenkt, ze verstaat, ze gelooft. En wat is een wereld, wat is een mensenhart, wat is het leven buiten de kennis van en de liefde tot deze dingen? De armoede is niet uit te spreken, en ook de ellende niet, en evenmin de verschrikkelijke verwachting, hier al. En als het hier al zo erg kan zijn, wat zal het dan wezen als de meerdere of mindere vertroosting die ieder mens hier heeft, ook nog zullen zijn weggenomen?

Ach Heere, leer ons dankbaar zijn voor hetgeen Gij zijt, en voor hetgeen Gij gewerkt hebt, en voor hetgeen Gij aanbiedt. We behoeven niet te blijven in het gemis van het ene nodige. Het wordt ons aangewezen. Het wordt ons aangeboden. Laat ons er gebruik van maken. Erg zou het zijn als het tenslotte moest blijken dat we eraan waren voorbijgegaan.

Treed in het gericht met ons niet, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn. Dat we hier zijn en in deze omstandigheden vergaderen, dat wijst al op onze zonden, op hetgeen waaraan we schuldig staan, met land en volk, kerk en maatschappij. Ach Heere, laat het ons tot zonde wezen, en bewaar ons voor het geroep: "Zie, hier is de Christus", en: "Zie daar", want dat is ijdelheid, dat zijn nieuwe zonden. Maar doe ons door Uw genade zien wat we verloren hebben, en waarom we het verloren hebben, en wat ons nu te doen staat. Bewaar ons voor onszelf. Bewaar

ons voor elkander. Bewaar ons voor en verlos ons van de boze.

Geef ons een woord van waarheid en van gezond verstand te spreken. Laat ons niet menen dat wij zelf hierin iets te zeggen hebben. Deze mening zou fout wezen, geheel fout. We hebben niets te zeggen, omdat we niets kunnen zeggen. Want al wat we zeggen is uit den boze, niet uit U. Laat ons leven in het gevoel, in de erkenning dat we van U moeten worden geleerd, gelijk de belofte luidt: “En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn”. We hebben nog veel meer te vragen, maar Gij biedt ook veel meer aan dan hetgeen waarom wij vragen. Maar wees ons genadig, spreker en hoorders, naar ziel en lichaam.

Wil Uw Gemeente over de ganse aarde zegenen. Er zijn er nog van. Gedenk ze wanneer ze in hun woning in alle stilte, of zelfs temidden van strijd en tegenspraak en krakeel, de Waarheid onderzoeken.

Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie, de volkeren. Bewaar ons voor ineenstorting, zo dit mogelijk is, maar rechtvaardig zoudt Ge zijn wanneer Gij de ineenstorting deedt komen.

Gedenk onze zieken, rouwdragenden en verpleegden. Leer nog menigeen uit de ellende roepen tot U, en U nodig hebben, en U zoeken.

Eén, nu niet maar anders altijd hier tegenwoordig, is ernstig ziek. Gedenk haar en wees haar genadig. Genade Heere, genade maakt alles goed. Het ontbreken ervan maakt alles kwaad.

Amen.

Gezongen: Psalm 104:1.

We hebben, toehoorders – ik meen dat het het vorige jaar was – gesproken, eerst over het 21e vers, en daarna over het 22e, van Johannes 20. Het 21e vers luidt: “Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden; gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zend Ik ook ulieden.” En het 22e: “En als Hij dit gezegd had, blies Hij op hen, en zeide tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest.”

Vanmorgen zou ik graag met u gedurende enige ogenblikken willen nadenken over het begin van het 23e vers:

“Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden ze vergeven”.

Deze woorden zijn gesproken tot de discipelen. Doch niet alleen tot dezen. Zij hadden betrekking op alle bedienaren des Woords, de bedienaren des Woords van alle tijden.

“Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden ze vergeven”. Voor de bediening des Woords – dit blijkt duidelijk uit het verband waarin onze tekst voorkomt – zijn vooral twee dingen nodig. Ten eerste, roeping en zending. Het moet in iemands leven

zekerheid geworden zijn dat hij van de Heere geroepen is om het Evangelie te verkondigen. Is dit niet het geval, dan zal hij met de moeilijkheden die aan de Evangelieverkondiging verbonden zijn en groot, enorm groot zijn, nimmer een toevlucht hebben tot God.

En in de tweede plaats veronderstelt dit werk het bezit van de Heilige Geest. Als iemand de Heilige Geest niet heeft, dan ziet hij de dingen niet zoals ze zijn. En bij alle schijn van waarheid wordt zijn prediking dan toch leugen, niet leidend, maar misleidend. Hij ziet de Waarheid niet gelijk ze in Jezus Christus is. Hij verstaat het geloof niet, en hij heeft geen kennis van de vruchten van het geloof. Van het onderscheid tussen de Wet en het Evangelie heeft hij geen begrip. Kortom, zijn prediking deugt niet.

Hiermee heb ik niet gezegd dat God niet iedere willekeurige prediking zou kunnen gebruiken voor het een of voor het ander. We zullen de Almachtige geen perk stellen. Het geroep op straat van een koopman kan God gebruiken om een mens tot inkeer te brengen. Wie zal Gods beleid doorgronden? Maar voor de opbouw van de Kerk deugt de prediking niet als de Heilige Geest wordt gemist.

Ik beweer ook niet dat een hoorder, voordat hij onder het gehoor zich begeeft, moet onderzocht hebben of de prediker wel genade heeft. Wanneer de prediker zich houdt aan de letter van de Waarheid, moet dit de hoorder voldoende zijn. Maar –als-tublieft, luister naar mijn “maar” – maar dan moet dit ook in een kerk zijn die acht geeft op de leer. Dit kan van Nederlands ingestelde kerk niet worden gezegd. Zij duldt het zelfs dat de fundamentele waarheden worden ontkend en dat valse leringen worden verbreid. En daarom, zoals ik al vele jaren geleerd heb, is er in wat genoemd wordt de Nederlandse Hervormde Kerk voor wat God vreest, geen plaats.

“Zo gij iemands zonden vergeeft”. De vergeving der zonden is het fundament van de Kerk van Christus. Nu hoef ik u niet uit te leggen wat een fundament voor een huis is. Maar wat een fundament voor een huis is, dat is de vergeving der zonden voor de Kerk, dus onmisbaar voor allen die tot de Kerk behoren of wensen te behoren, onmisbaar, volstrekt onmisbaar.

In de dagen van de Reformatie, toen men deze dingen nog goed wist, zei men dat met de vergeving der zonden – we zullen straks zeggen waaruit deze weldaad bestaat – de kerk valt of staat. Dat is hetzelfde als wanneer we zeggen dat de vergeving der zonden het fundament is van de kerk. Met de leer van de vergeving der zonden staat of valt de kerk. Waar geen vergeving der zonden gepredikt wordt volgens de Schriften, daar is geen kerk. Daar is niets te horen. Wat er gehoord wordt, dat is misleiding, zodat we ons verre ervan verwijderd hebben te houden. Wie de vergeving der zonden niet bezit, behoort niet tot de Kerk. Hij is erbuiten.

Waaruit bestaat de vergeving der zonden? De vergeving der zonden is niets anders dan de rechtvaardigmaking. Men kan het aantreffen dat er onderscheid gemaakt wordt tussen de vergeving der zonden en de rechtvaardigmaking, maar dit berust op geen grond. Noch door de Heilige Schrift, zie Romeinen 4, noch door de reformato-

rische geschriften wordt dit gevoelen begunstigd. Vergeving der zonden en rechtvaardigmaking uit of door het geloof zijn dezelfde zaken. En waaruit bestaat dan de vergeving der zonden? Uit de eigenlijke vergeving en uit de schenking van het recht op het eeuwige leven. Als u nu deze twee zaken gelooft en de kracht ervan in uw hart en leven bespeurt, dan kunt en moogt en moet u zeggen: ik geloof de vergeving der zonden.

Wanneer iemand de vergeving der zonden deelachtig is, dan verstaat hij de christelijke religie in haar gronden. Voor hem is er wat betreft de grondslag van de dingen niets bedekt gebleven. Hij is van de Heere geleerd. En met deze lering begint de Heere altijd, wanneer Hij een kerk bouwt, een kerk doet instellen. Ontbreekt deze lering, dan is al het kerkbouwen verfoeilijk, Godonterend, afschuwelijk, misleidend, mensenwerk.

Als iemand vergeving der zonden heeft, dan kent hij de Wet, de letter en de Geest van de Wet. Ge moet goed onderscheid maken tussen de letter en de geest van de Wet. Bij de kennis van de letter van de Wet blijft een mens leven. Door de kennis van de letter en van de geest van de Wet sterft een mens, sterft hij geestelijk, sterft een mens op geestelijke wijze. En dit is nodig!

Wie de vergeving der zonden heeft, is gestorven. Hij is een gestorven mens. Niet zodra wordt iemand de vergeving der zonden deelachtig, of hij zegt: "Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft" (Gal. 2:20). Deze dingen zijn alle paalvast, zodat u er niet een ogenblik aan hoeft te twijfelen. En twijfelt u eraan, dan betekent dit dat ge een ongelovig mens zijt.

Wie de vergeving der zonden heeft, kent Christus. Hij kent het Evangelie. Het Evangelie te kennen en Christus te kennen, dat zijn dezelfde zaken. Als iemand het Evangelie afscheidt van de Persoon van Christus, dan is dat een bewijs dat in zijn leven niet de Heilige Geest, maar de letter heerschappij voert. En dan zeggen de apostel Paulus en de Heere Jezus beiden dat de Geest levend maakt en de letter doodt (Joh. 6:63; 2 Kor. 3:6).

Het Evangelie te kennen, betekent in het Evangelie God te zien in Christus. Christus is de inhoud van het Evangelie. Christus bezwangert het Evangelie met Zijn Persoon, weldaden en zegeningen. En als Christus gekend wordt, dan wordt Hij gezien in het Evangelie, zodat Woord en Geest, Woord en Christus niet één ogenblik voor het geloof gescheiden zijn. Daarom staat er in de 21e Zondag van de Catechismus dat Christus "door Zijn Woord en Geest Zijn Kerk vergadert in enigheid des waren geloofs" (antw. 54).

Ach, ik bid u, verknoei deze dingen toch niet. Paulus waarschuwde zijn jonge vriend Timótheüs: "O Timótheüs, bewaar het pand u toebetrouwd" (1 Tim. 6:20). Babbel niet over de heilige leer van God, maar geloof haar, ken en geloof haar, en ga

stil uw weg, overdenkende en trachtende op te volgen hetgeen God u geleerd heeft. En ontmoet u hier of daar een Emmaüsganger, zie dan of ge met hem enig onderhoud kunt hebben. En dit moet voornamelijk uw conversatie zijn in deze wereld. En zo gij deze conversatie voert, dan zult ge groot profijt ervan hebben.

Als iemand de vergeving der zonden bezit, dan kent hij God. De hele wereld spreekt over God somtijds, nietwaar? “Met Gods hulp”, zegt ze, en ze heeft andere uitdrukkingen. Maar wie is God? Wat is Hij? Wat doet Hij? Wat betekent Hij? Over het algemeen hoort men de mensen deze vragen niet stellen. Eigenlijk hebben ze een vrees voor het stellen van deze vragen. Zij spreken er liever niet over. Maar het zijn toch vragen die beantwoord moeten zijn? Welnu, die vergeving van zonden heeft, heeft een ogenblik in zijn leven gehad waarin hij begonnen is God te kennen, zodat hij sprak, hoewel hij in de eenzaamheid was: “Dat is God. Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn ziel is gered geweest” (Gen. 32:30), zoals de apostel Paulus schrijft: “En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest” (2 Kor. 3:18). Als u dat gezicht niet gehad hebt, ga dan binnenskamers en houd op met uw spreken over God en goddelijke zaken; ga binnenskamers. Maar vermoedelijk zult u daarin geen lust hebben, want de mensen zijn er veel meer op gesteld om te doen alsof ze het weten, dan om de meest ernstige pogingen in het werk te stellen om de dingen te leren kennen.

En als God gezien wordt, dan wordt Hij in Zijn Zoon aanschouwd. “Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem” – in Jezus Christus – “al de volheid Gods wonen zou” (Kol. 1:19). En dan maakt een mens geen verschil meer tussen de deugden Gods. De rechtvaardigheid Gods was hem vreselijk, en hij vluchtte voor God. En de barmhartigheid Gods verstond hij niet, noch de goedheid Gods. Maar nu ziet hij God in al Zijn deugden in Christus Jezus, en dit gezicht, zo dacht ik vanmorgen, is niet ledig. Met andere woorden, als God Zich zo vertoont, dan is Hij niet ledig, niet zonder kracht, niet zonder werkende kracht. Nee, als God Zich zo vertoont, Zich vertoont in Zijn heerlijkheid, dan wordt een mens veranderd en vernieuwd, of wat hetzelfde is: Hij wederbaart een mens.

En zo zeggen we dat iemand die de vergeving der zonden bezit, ook de wedergeboorte verstaat. De wedergeboorte is hem allerdierbaarst, maar hij heeft geen lust om er veel over te praten. Hij weet heel goed wat de waarheid en wat de leugen in dezen is. Hij weet dat heel goed. En als nu iemand bij hem komt met een leergierig hart, dan wil hij er wel wat over zeggen. Als het hem geschonken wordt, wil hij zijn gehele hart hierover uitbreiden, maar hij wil er niet over spreken om deel te nemen aan een gesprek. Dat is hem niet zóveel waard! Die vergeving der zonden heeft, kent de wedergeboorte, omdat hij wedergeboren is.

Gezongen: Psalm 36:2.

We zouden graag, zo het God behaagt het te schenken, over acht dagen op deze dingen terugkomen. Nu breken we af om nog gelegenheid en tijd te hebben om naar aanleiding van hetgeen we hebben mogen zeggen, een gemoedelijk woord tot u te richten. Want tenslotte gaat het daar maar om, ten eerste: dat God verheerlijkt wordt, en ten tweede: dat ik en gij, dat wij allen behouden worden.

“Wat zal een mens geven”, heeft de Mond der Waarheid eens uitgeroepen, “wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?” (Matth. 16:26). Het zichtbare en tastbare gaat onherroepelijk voorbij. Hoe velen heb ik niet vóór mij heen zien gaan en straks hoop ik zelf te volgen.

Om de vergeving der zonden deelachtig te zijn, moet Christus tot ons gekomen zijn, Hij en wat Hij bij Zich heeft. En wat heeft Hij bij Zich? Al wat Hij door Zijn bloedig lijden en sterven heeft verworven, en dat is niet te noemen. “Hoe groot is Uw goed”, zegt de dichter van Psalm 31, “hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen” (vs. 20). Gij hebt het gezongen:

Hoe groot is Uw goedgunstigheid!
Hoe zijn Uw vleug'len uitgebreid!
Hier wordt de rust geschonken.

Neem alleen dit laatste eens: rust, rust! Niet omdat men zo goed is, niet omdat wij dit of dat gedaan hebben, maar door het geloof in Jezus Christus, Gods Zoon, door het geloof in God. “Wij die geloofd hebben, gaan in de rust” (Hebr. 4:3). Als een mens rust heeft, dan staat er niemand achter hem, niemand. Hij is onbereikbaar. Hij bevindt zich in een sterke Toren. Er kunnen slagen komen, harde slagen. We hebben ze in ons leven gehad. Maar deze slagen zijn eigenlijk geen slagen. Ze zijn de kussingen eens liefhebbers. Want “Hij kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden” (Hebr. 12:10).

Toen Adam en Eva het paradijs verlieten, ging het woord uit: doornen en distelen zal het aardrijk u opleveren (Gen. 3:18), moeite en verdriet. En wie daartegen opstaat, daartegen handelt, daartegen ageert – als ik dit woord eens gebruiken mag – wie daartegen ageert, die miskent de onuitsprekelijke liefde Gods, en hij is een dwaas, zoals de dichter van de 73e Psalm geleerd had te bekennen: “Ik was onvernuftig, ik was een groot beest bij U” (vs. 22). Dat zijn de mensen die tegen het leed opstaan: beesten! En als ze dat nu mogen bekennen, dan zijn ze hoog bevoorrecht.

Een mens die in zijn rust is, is niet te bereiken. “Over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen” (Jes. 4:5). Al zou hij met Job op de mesthoop zijn – niet te bereiken. Al zou hij zo voor zijn ogen zijn betrekkingen zien ondergaan – niet te bereiken. Al werd hij van alles ontbloot – niet te bereiken. Dat is de enorme kracht van het geloof. U moet niet denken dat wanneer ik zeg: “Dat is de enorme kracht van het geloof”, dat ik daarmee wil zeggen dat iemand die dat gelooft en ondervindt, zo'n

sterk geloof heeft. Nee, dat is de *werking* van het geloof, en dan kan het geloof zelf nog zeer zwak zijn. Dat is de *werking* van het geloof.

Maar nu is Christus tot ons gekomen. En nu is de vraag of wij tot Hem gekomen zijn. Het antwoord op deze vraag lost alles op. Christus is tot ons gekomen in de prediking, nog deze morgen, nog in dit ogenblik. Hij is tot ons gekomen. De vraag is: zijn wij tot Hem gekomen? Onderzoek u daarover. Komen tot Christus, dat is het geloof, want Christus is het Voorwerp van het geloof, Hij en Zijn weldaden. En als nu iemand tot Christus komt, dan geschiedt er wat er gebeurt wanneer we aan de deur van ons huis een goede vriend of vriendin zien staan. We haasten ons en we openen de deur, en we ontmoeten en begroeten onze vriend of vriendin met blijdschap. Wij willen hen tonen dat hij of zij welkom is. Dat doet een mens als hij gelooft: hij opent de deur voor Christus en verwelkomt Hem, en geeft Hem de beste plaats, de ereplaats, als ik het zo zeggen mag. Hij laat Hem toe heerschappij te voeren in zijn hart en over zijn leven.

En dat ware nu uit te breiden, en in mijn overdenking had ik het zeer uitgebreid, maar het is altijd zo: als we dan hier zijn of in de Franse kerk, dan blijkt de stof zo overvloedig te zijn dat we niet alles kunnen zeggen wat we overdacht hebben. We zeggen dan ook wel eens wat we niet overdacht hebben.

Zijt gij gekomen tot Christus, in antwoord op het komen van Hem tot u? Daar gaat het om. Zijt gij gekomen tot Christus in antwoord op het komen van Hem tot u? Dit komen is volstrekt noodzakelijk. Het is Godverheerlijkend, het is zielzaligend. Men krijgt er alles door, want “Christus is alles en in allen” (Kol. 3:11).

Zijt gij waarlijk gekomen? Dan hebt ge niets anders te doen dan wat u hebt laten doen. En nu weet u wel wat ik bedoel: u hebt u laten bearbeiten. Want het geloof is een gave Gods. En dat waarin ge roemt, dat is tot u gekomen, en gij zijt er niet eerst heengegaan. En dat hebt u nu maar te doen. “Gelijk gij dan Christus Jezus den Heere hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem” (Kol. 2:6).

En als gij u nu tot dit werk wenst in de weg te stellen en dit moogt doen, dan zult u ondervinden dat dit zo ongeveer al uw tijd kost die ge over hebt van uw dagelijkse bezigheden. Want hier is overdenking nodig, hier is wachten nodig, hier is uitzien nodig. En wat is hier vooral nodig? Dat men zijn handen thuishoudt en zijn mond gesloten, totdat God geeft te werken en de mond te openen. Paulus zegt immers: “Zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook” (2 Kor. 4:13). Maar omdat er nu niet gewacht wordt, en de mens zegt: “Wij zijn heren over onze tong”, babbelt men door, en men veroorzaakt de grootste schade: schade aan zichzelf, en schade aan de zaak, en schade aan de naaste. Dat is niet het christelijke leven. Het christelijke leven is uitgedrukt in een bekend woord: “Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel” (Ps. 27:4). En als er nu bij mij en bij u zonden zijn van allerlei aard, zonden ook tegen *dit* werk, hetwelk het werk des Geestes is, dan moesten we zoeken deze zonden te beken-

nen en te betreuren, en te zeggen met het hart: “Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken”, enzovoort. We zouden er toch wél bij varen, gelooft u ook niet? Zouden we er niet wél bij varen? En het kon ook wel zijn dat het een gemakkelijk sterven zou geven, ofschoon ik u daar geen verzekering van kan schenken, maar het zou kunnen zijn dat het een gemakkelijk sterven zou geven.

De apostel Paulus zegt in Efeze 2, vers 12: “Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld”. Zijn dit geen woorden van betekenis? En als hierin uw staat mocht getekend zijn, ach, neem ze dan ter harte, want uw bekering is nog mogelijk. Maar leeft ge zo door, en komt ge zo te sterven, uw ellende, uw smart, uw angst, uw kommer, ze zijn niet te beschrijven. Zonder God in de wereld is erg, maar zonder God in de eeuwigheid, wat zal dát erg wezen!

Amen.

Gebed:

Doe ons, Heere, U erkentelijk zijn dat we hier nog een stil ogenblik hebben mogen genieten. Wat we gezegd hebben, is door U ook gehoord. Wil genadiglijk het zondige erin vergeven, en wil het gebruiken om ons onszelf te doen wedervinden. We zijn zover op reis gegaan. We zijn gegaan naar een vreemd land, en we zijn terechtgekomen bij de zwijnen. En ieder zoekt van de draf te genieten om zijn honger, ja, Heere, om zijn honger te stillen.

Geef dat er inkeer moge zijn, inkeer en terugkeer, terugkeer tot U, en dat nú, terwijl het nog mogelijk is. Straks zal het grote uur geslagen zijn, en dan zal ook de mogelijkheid van bekering voorbij wezen. Doe ons dan de tijd des levens kostelijk achten. Leer ons onze dagen tellen. Ze zijn kort en wij vliegen daarheen. En hoe menigeen heeft niet gedacht of uitgeroepen, toen hij zag dat het met hem ernst werd: “Ik moet nog bekeerd worden. Ik ben nog niet bekeerd.” Maar dan is het dikwijls te laat! Menigmaal geeft Gij dan de bekering niet meer. En doe dit vooral overdacht worden door de jongelui. Het beste van hun leven, laat hen dat aan U geven, het beste. Leer hen, leer ons allen waarin dit geven bestaat, en laat ons dan niets terughouden. Doe het ons met vreugde verrichten, met blijdschap, in echtheid en oprechtheid des harten.

Amen.

Gezongen: Psalm 111:1 en 2.

3e Predikatie over Johannes 20:23, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 15 mei 1955 te 's-Gravenhage*

Gezongen: Psalm 84:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Romeinen 10.

Gebod:

Zo zijn we dan weer door Uw goedheid, Heere, met elkander aan deze plaats vergaderd. Ge hebt ons in de week die achter ons ligt, bewaard en veel geschonken. Had den wij er oog voor, we zouden zeggen: “Gij hebt ons alles geschonken”, want “Christus is alles en in allen”, en Hij biedt Zichzelf aan ons aan. Hij zou dit niet doen als wij Hem niet nodig hadden. Maar wij hebben Hem nodig, want Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven, en niemand komt tot de Vader dan door Hem.

Doe ons eens luisteren, acht geven, ter harte nemen, geloven. We hebben de allerschoonste dingen weer gehoord. We hebben ze gezongen en we hebben ze elkander voorgelezen. We zouden wel naar huis kunnen gaan, zo vol is het alles en onmisbaar.

Doe ons dan, Heere, niet nederzitten als geestelijk dode mensen, maar doe ons door de kracht Uws Geestes zien en aannemen en volgen, volgen door het bezaaide en door het onbezaaide. Doe ons verstaan hoe het alles buiten Uw Woord duisternis is, ongeluk, hel.

Geef ons een woord van Waarheid te spreken. Laat ons het doen eenvoudig en oprecht, zuiver in bedoeling zijnde, en aan niets anders denkende dan aan Uw eer en eigen en anderer zaligheid.

Gedenk onze zieken. Er zijn eronder die ernstig, die dodelijk ziek zijn. Erbarm U, en doe hen zichzelf kennen en U zoeken. Doe hen het heil meer nodig hebben dan van het ziekbed opgericht te worden.

Ach, sterk Uw Gemeente. Geef haar bekering, dagelijkse bekering. Breid haar uit.

Ontferm U over land en volk, over de volkeren, over het koninklijke huis, over de regering. Heere, het gaat alles door elkander heen en buiten U om. Wees ons genadig!

Amen.

Gezongen: Psalm 51:1.

Nog eenmaal vragen wij uw aandacht voor het 23e vers van Johannes 20:

“Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden ze vergeven; zo gij iemands zonden houdt, dien zijn ze gehouden”.

---

* De op 8 mei 1955 gehouden predikatie over dezelfde tekst is niet beschikbaar.

Dat is het Evangelie. Maar wie kent dat Evangelie? Wie gelooft het? Wie het gelooft, die heeft er alles in, want “Christus is alles en in allen” (Kol. 3:11). Dit is verstaanbare taal. Wie Christus bezit, die moet geloven, gewaarworden, ondervinden dat hij alles bezit. En dit is dan de proef op de som. Wie behalve Christus nog iets anders zoekt, kent Christus niet, doet Hem oneer aan. Want nog eens: “Christus is alles en in allen”, in alle uitverkorenen, in alle gelovigen. Hier is geen uitzondering. Voorspoed kan ons er niet toe brengen om wat we in onze voorspoed hebben te verwisselen met Christus. Tegenspoed kan niet daartoe leiden dat we een gebrek in Christus vinden. Nee, was dit zo, dan zou het zeker niet goed zijn. Het zou een belediging zijn voor Christus. Een mens die in Christus het niet heeft, niet alles bezit, beledigt Christus, doet Hem oneer aan, en hij stelt naast Christus nog iets anders. Hij hinkt op twee gedachten. Hij zoekt het in twee wegen, en nu moet hij in de ene vallen (Spr. 28:18).

“Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden ze vergeven”. God heeft de mens geschapen. Hoe heeft Hij hem geschapen? Hij heeft hem goed geschapen, zoals Hij alle dingen goed gemaakt heeft. Hoe was het met de mens toen hij zo door God geschapen was? Goed. Hij was rechtvaardig, heilig en vrij. Rechtvaardigheid en heiligheid zijn nooit zonder de vrijheid. Daarom heeft de Heere Jezus Christus gezegd: “Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben” – door rechtvaardigmaking en heiligmaking – “zo zult gij waarlijk vrij zijn” (Joh. 8:36). We zijn niet meer gebonden door onze begeerten. We worden niet meer getroffen door onze angsten, benauwdheden en bekommernissen. Vrij; we bewegen ons vrij. “Die”, zo staat er in Psalm 147, “Die, hoe het ook moog’ tegenlopen, gestadig op Zijn goedheid hopen (vs. 6 ber.).

Satan, hij kwam met een vraag. Maar het is niet dat hij iets weten wilde. Er worden zoveel vragen gedaan zonder dat men de begeerte heeft om beantwoord te worden. Het was hem er alleen maar om te doen dat hij een gesprek kon gaan voeren. En dat gelukte hem. Ge kunt het vinden in Genesis 3. En al spoedig kwam het hoge woord eruit: “Het is niet waar. Het is niet waar wat God gezegd heeft. Hij weet dat ten dage als gij daarvan eet, uw ogen geopend zullen zijn, kennende het goed en het kwaad, God gelijk”. En daar gingen we, zoals wij op één dag wel ontelbare malen gaan. We gaven satan gehoor. We dachten: “Hij kon wel gelijk hebben”. We lieten God los – want met één gedachte in de verkeerde richting zijn we het al kwijt – en we gaven ons over aan de vorst der duisternis. En daar was de werkelijkheid, de ontzettende werkelijkheid die nu door ons wordt beleefd. Geen gerechtigheid, geen heiligheid, geen vrijheid. Geen vrijheid: gebonden, door allerlei banden gebonden. We waren overtreders geworden. En op de overtreding staat de straf, die we voelen. We waren zondaars geworden, en de zonde baart de dood.

Als het nu zo gebleven was, dan zouden we voor eeuwig verloren zijn geweest. Want er is geen sprake van dat er enige zaligheid in de mens van nature zou te vinden zijn. En er is ook geen sprake van dat de mens, gestorven zoals hij geboren is, enige zaligheid zou kunnen deelachtig worden.

Maar God had het voorzien. Hij zou tóch de mens redden, maar niet ten koste van wat Hem God doet zijn. Want de Wet was geschonden en de deugden Gods waren oonteerd. Ook hierin werd voorzien. Hijzelf zou Hersteller wezen. Hij zou Zichzelf gehoorzamen, ere aanbrengen, boeten, boeten voor de zonde.

In de volheid des tijds is dit geschied. God werd Mens. En in deze menselijke natuur heeft Hij de straf gedragen en is Hij de Wet gehoorzaam geweest in onze plaats, ter wille van ons behoud, om ons met behoud van Zijn eer, in een rechte weg, in een vlakke weg, zalig te maken. “Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe” (Joh. 3:16).

En nu is daar het Woord, de Heilige Schrift, het Woord Gods op schrift gebracht, en de prediking is ingesteld. Door het Woord en door de prediking is ons dit nu nog bekendgemaakt, wordt het ons nog bekendgemaakt. Straks niet meer. Lang zal het niet meer duren. Dan zal het afgelopen zijn met de prediking. En dan zal niemand het meer weten, zoals er nu bijna niemand meer is die het weet. Dan zal niemand het meer weten. Gedurende enige tijd zal God Zijn volk nog onderhouden, en dan zal ook dat voorbij zijn, zoals het voorbijgegaan is op zo menige plaats, en in zo menig land.

Dus haast u; spoed u om uws levens wil! Is het voorbij, dan komt het niet meer terug. Al waren er nu nog duizenden kerken in Nederland bijgekomen, het zou niet meer terugkomen. Het zou blijken gedaan te wezen. Ten minste, “blijken” zeg ik; ja, daar moet men dan ook nog een oog voor hebben, anders luistert men graag naar het geroep: “Zie, hier is de Christus, of daar” (Matth. 24:23).

Door de prediking wordt Christus ons voorgesteld. Het wordt uitgelegd wat Christus is, en wat Hij gedaan heeft en wat God in Hem gedaan heeft. En hiervoor is de catechisatie zo uitnemend geschikt – de catechisatie namelijk waarin de Waarheid wordt gesproken – en daarom hebben de ouders zo’n gewichtige roeping om hun kinderen te onderrichten, te onderrichten in de Waarheid. Misschien denkt u hierbij: “Ja, maar dat kunnen we niet”. Zo moet u nooit spreken. Dat is niet alleen de dood, maar dat voert ook tot de dood, want dat is een vond. U moet vragen of het uw plicht is, en dat is spoedig uitgemaakt. En als u dan bevindt dat u het niet kunt – meent u dat ik het kan? dacht u dat er iemand in de wereld was die het zou kunnen? – als u dan bevindt dat u het niet kunt, dan ligt hier de Bijbel, en dat is het Woord van God, en daar staat in dat er hulp besteld is bij een Held (Ps. 89:20). En hiervan, van deze toezegging, moogt en moet u gebruikmaken.

Maar nu wordt door de prediking de Heere Jezus Christus niet alleen voorgesteld, maar ook aangeboden. Er wordt onder de godsdienstige mensen meer gelet op het eerste dan op het tweede. Christus wordt voorgesteld, maar Hij wordt ook aangeboden, aan uw voeten gelegd, in uw hand, in uw hart gebracht.

Wanneer nu iemand door de genade en de onwederstandelijke werking van de Heilige Geest zover mag gebracht zijn dat hij aan zichzelf wanhoopt, aan zichzelf wan-

hoopt ten aanzien van zalig worden, zich afgesloofd heeft om zichzelf zalig, gelukkig, te maken, ervan overtuigd is geworden, niet alleen dat hij zichzelf niet gelukkig gemaakt heeft, maar ook dat dat zonde was dat hij zich trachtte gelukkig te maken – dat dat zonde was, let goed op – en wanhopende aan zichzelf, gegrepen zijnde door de uitgestoken hand des Vaders in Christus, zich wendt tot de Heere, eindelijk zich wendt tot de Heere, zoals er staat: “Hij heeft, na lang geduld, met goederen vervuld” (Lofz. van Maria vs. 6 ber.), zich eigen maakt wat hem geschonken is – want wat ons geschonken wordt, dat mogen we toch wel nemen, nietwaar? de meeste mensen die graag voor christenen willen doorgaan, hebben Christus, maar het is geen geschonken Christus – en zich eigen maakt wat Christus verworven heeft, en tot God nadert met een goede consciëntie, dan wordt hij door de prediking der Waarheid vrijgesproken. Door de prediking der Waarheid worden hem de zonden vergeven, wordt hem een recht ten leven toegekend, terwijl dezelfde prediking dient als middel om hem te vernieuwen.

En nu werd er eens gevraagd: “Wie kan de zonden vergeven dan alleen God?” (Mark. 2:7). Alleen God kan de zonden vergeven, maar Hij heeft dat niet in Zich gehouden. Hij heeft dat niet in Zich verborgen gehouden. Hij heeft dat bekendgemaakt. Hij heeft bekendgemaakt dat Hij de zonden kan vergeven. En dat heeft Hij gedaan door de prediking. Door de prediking heeft Hij bekendgemaakt dat Hij de zonden kan vergeven, zodat God door middel van de prediking de zonden vergeeft. *“Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden ze vergeven”*.

Maar wanneer nu geweigerd wordt om te bukken, God recht toe te kennen en zichzelf te veroordelen, zich waardig te achten de eeuwige rampzaligheid, wanneer iemand weigert Christus aan te nemen, in Hem te geloven, en met Hem zich onuitsprekelijk gelukkig te gevoelen, door Hem tot de Vader te gaan, wanneer iemand dat weigert, dan worden hem de zonden gehouden. *“Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden ze vergeven; zo gij iemands zonden houdt, dien zijn ze gehouden”*. Dan weet de prediking der Waarheid in zo’n geval, in het geval dat ik u nu beschreven heb, dan weet de prediking der Waarheid van niets anders dan van verdoemenis, want: “Christus is alles en in allen”.

Gezongen: Psalm 6:1, 2 en 3.

Een mens gaat altijd liever tot iets anders dan tot Christus. Hebt u dat ook opgemerkt? Of voelt u zich nog altijd de dupe, doordat gij ondanks al uw pogingen het nog niet hebt gevonden? Ik zei in mijn prediking: zie dat het aanwenden van pogingen om zalig te worden zonde is. Wellicht hebt ge gedacht: “Hoe is dat toch mogelijk? Hoe kan zoiets gezegd worden?” Het is zonde omdat Christus voor de hand ligt, Christus Zich aanbiedt, Zich voorstelt, niet als één van onze helpers, niet als één van onze zaligmaakers, maar als de Enige Die ons zalig kán maken en wíl maken. Als nu, terwijl dit gezegd wordt – en dit is het Evangelie – en deze dingen zo zijn, als de mens nu toch,

zij het ook terwijl hij grote ernst betracht, naar een andere kant kijkt, naar Egypte, naar Assyrië, zondigt hij dan of doet hij dan goed? Dan zondigt hij. En als iemand van deze zonde overtuigd wordt – en dat doet God de Zijnen, die bestemd zijn om zalig te worden – dan verstaat hij het woord van Paulus in Romeinen 7, dat ik al zo dikwijls in mijn predikaties aangehaald heb: “Ik had niet geweten de begeerlijkheid zonde te zijn, indien de Wet niet zeide: Gij zult niet begeren” (vs. 7). De Wet zegt: “Gij zult niet begeren”. Wat zegt de Wet nog meer? Dat behandelen we op onze catechisaties: “Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb” (Ex. 20:2). Dat zegt de Wet. En wie nu op deze aanbidding geen acht slaat, maar liever een andere kant opgaat, die overtreedt de Wet. En is degene die de Wet overtreedt, niet schuldig? Is hij geen zondaar? Doet hij geen zonde? Denk maar eens na over deze dingen. Ze worden waarlijk niet meer gepredikt noch besproken. En er zijn maar bitter weinig mensen wie het tot zonde geworden is dat ze niet geloofd hadden.

Het komt erop aan dat men zonden heeft. Men wil zalig worden, en men weet eigenlijk niet waarvan men wenst bevrijd te worden. Maar ja, op de achtergrond niet-waar, is er zoiets dat hel of hemel genoemd wordt. Daar kon wel eens iets van waar wezen. En dan zou het toch wel gemakkelijk zijn als men kon aannemen dat men zalig zou worden, in de hemel zou komen. Zo is de gelegenheid van de ziel van de mensen. Ze hebben geen zonden, voelen zich niet ongelukkig, erkennen zich niet schuldig en worden het met God nooit eens. Ze weten hun vijandschap niet. Zij weten niets. Een mens weet niets. Een mens weet niets, ik niet en u niet. Een mens weet niets!

Tot een van mijn hoorders zei iemand: “Dominee Paauwe meent dat hij het alléén weet”. En de man tot wie dat gezegd werd, gaf ten antwoord: “Dominee Paauwe weet het ook niet”. Dat is de waarheid. Ik weet het niet en u weet het niet. Maar er is er Eén Die het wél weet. En als Hij ons Zijn wetenschap bekendmaakt, dan weten wij het ook, en we weten het goed ook. Wij weten het zo goed dat de gehele wereld ons niet opzij krijgt. En al zouden alle godsdienstige mensen en alle kerken en al wat er verder aan godsdienst in de wereld moge wezen, en al zouden alle goddelozen zich bij hen voegen en dezulken bestrijden, dan zouden zij het toch weten en blijven staan en niet wijken. “Want gij zijt het niet die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, Die in u spreekt” (Matth. 10:20).

Meent u dat een prediker die vermag de Waarheid te zeggen, het ontvangen heeft, het te weten gekomen is door veel moeite aan te wenden of goede boeken te lezen, de Bijbel te onderzoeken? Nee, zo is hij het niet te weten gekomen en hij zou het zo nooit te weten gekomen zijn. Maar in een punt des tijds, zoals het ging op de weg naar Damascus. Het christendom is geen voorwerp van studie, maar van openbaring. Als het geopenbaard wordt, dan wordt het gekend. En nu leert de ondervinding, en de Schrift zegt het ook, dat het geopenbaard wordt aan mensen die afgewerkt zijn, en kunnen bekennen dat ze in de hemel geen plaats waardig zijn, en niet alleen geen plaats waardig zijn in de hemel, maar ook niet op de aarde, maar in de hel! Ze zijn –

zo zou men kunnen zeggen – ze zijn in de hel, want ze zijn zonder God en zonder Christus en “vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte” (Ef. 2:12). En zichzelf hebben ze dat waardig gemaakt. En nu zeg ik: de ondervinding leert het en de Schrift zegt het, dat aan dezulken God Zich in Zijn liefde in Christus openbaart. En dan is liefde liefdes wetsteen.* Dan komen ze! Dan worden ze getrokken en ze komen. En het komen daarvóór was het niet. Dan komen ze, en de Heilige Geest leidt ze totdat ze uit zichzelf zijn. En daar gaat het nu om.

Een mens moet uit zichzelf. Als God – met eerbied gezegd, het is zo niet – maar als God, het zij met eerbied gezegd, een mens wilde zalig maken, maar hem liet in zichzelf, dan zou die mens niet alleen niet zalig zijn, maar hij zou het ook nooit worden. Onbegrijpelijk, de dwaze prediking van deze tijd, wanneer er gezegd wordt: “Er zullen er zoveel zijn, in de hemel zoveel gevonden worden die niet waren gerechtvaardigd en geheiligd”. Onbegrijpelijk, de dwaasheid van zo’n prediking! Want als een mens niet uit zichzelf is, dan is hij ongelukkig. En wat hij hier is, dat zal hij daar ook wezen: ongelukkig. Hij heeft angsten, bekommernissen, hij kent gebondenheid, en van dat woord dat Christus eens gezegd heeft: “Hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden” (Joh. 10:9), verstaat hij niets. Het gaat om de vrijheid, om de vrijheid van beweging. En vrijheid van beweging heeft een mens alleen in God. En daartoe moet hij in Christus wezen.

En als u dit niet verstaat, dan moet u nog van God geleerd worden. Hij alleen kan ons dit bekendmaken. En als Hij het ons niet bekendmaakt, dan zullen we het nooit leren verstaan. Dan gaan we of vloekend of in dwaasheid of met een ingebeelde zaligheid heen. En de advertenties die de mensen dan graag plaatsen, of de uitspraken die ze doen dat toch de overledene wel dít was en dát was, het helpt niets. God heeft lust in Waarheid (Ps. 51:8). En daar moeten wij ook lust in hebben. En niet zodra is een mens voor God opzij gegaan – maar oprecht, waarlijk dus – niet zodra is een mens voor God opzij gegaan, of hij weet wat Waarheid is. Het is hem geopenbaard. En vóór die tijd wist hij het niet. En als een mens weet wat Waarheid is, dan verstaat hij ook wat leugen is. En bij zulk een ondervinding wordt er gesproken, zoals de apostel gesproken heeft, van de Waarheid te kennen zoals ze in Christus Jezus is (Ef. 4:21).

Ouders, wilt u uw kinderen in deze dingen onderwijzen, ze niet naar kerken laten gaan waar ze bedrogen worden? Wilt u ze in deze dingen onderwijzen? En niet zeggen: “Ik kan niet”, maar zien op uw plicht. En dan is er – nog eens – hulp besteld bij een Held. Zult u dat doen? Uw kinderen gaan een vreselijke toekomst tegemoet. *Wij* hebben wat beleefd – ik bedoel ik, nu ik zo oud ben geworden – wij hebben wat beleefd, de toekomst zal erger wezen. En zoek uw troost niet wanneer er van ontspanning** gesproken wordt. Laat u niet bedriegen! Het zit er, en het zal komen,

---

* De liefde wekt wederliefde op. Vergelijk 1 Johannes 4:19.

** Voorbijgaande ontspanning tijdens de “koude oorlog” of vermindering van andere oorlogsdreigingen.

vroeg of laat, dat weten we niet. En nu moeten uw kinderen wat van u krijgen in de middellijke weg. En dat is: een vaste overtuiging, een goede overtuiging, dat ze zich niet zullen laten verleiden, vooral dan niet wanneer het geroep gehoord wordt: “Zie, hier is de Christus, zie daar”. Dat is uw plicht, dat is uw roeping. En horen ze niet? Als u dan maar weet dat u ze gewaarschuwd hebt, en gezegd: “Je gaat je ondergang tegevoelt, kind, als je niet luistert”. En of u nu een man hebt die tegen is, of een vrouw die vijandig is, u laat zich door niets weerhouden; het is uw plicht.

Maar nu nog eens wat. Ik zeg: het is uw plicht. En u zou dan zeggen: “Ja, ik kan niet”. Hoe komt dat? Hoe komt het dat u niet kunt? Waarlijk, u kunt niet. Ik kan ook niet. Ik kan niets dan kwaad doen. Geneigd tot alle kwaad, onbekwaam tot enig goed (Heid. Cat. vr. 8). Hoe komt dat? Dat komt omdat het oordeel van God op u ligt, zoals het op de gehele wereld ligt. En in plaats nu van dat oordeel te erkennen en te omhelzen, zegt ge: “Ik kan niet”. Hierop heeft de Prediker het oog wanneer hij in het zevende hoofdstuk van zijn boek zegt: “Dit heb ik gevonden, dat God den mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht” (vs. 29). U komt nooit recht tegenover de dingen te staan wanneer u niet eerst in het paradijs, in uw schepping en val zijt gebracht, nooit! En dan kunt u nabijkomen en zéér nabijkomen en uzelf en uw naaste bedriegen en God ook trachten te bedriegen, u verstaat het niet en u zult het nooit verstaan. Maar daar moet het beginnen. En het moet eindigen in het welbehagen Gods door Christus Jezus: “Door U, door U alleen, om ’t eeuwig welbehagen” (Ps. 89:8 ber.). En dan is Christus er Die het verworven heeft, en de Vader Die het weggelegd heeft, en de Heilige Geest Die het toepast. En als het gebeurd is, dan is u er geheel buitengevallen, en hebt u het gekrégen, en weet u niet alleen dat het genade is, doch ook dat deze genade *vrij* is.

Amen.

Gebed:

Heere, wil het zegenen. Wil ons er U dankbaar voor doen zijn dat het nog is gezegd kunnen worden. Maar wil het ook gebruiken, gebruiken om Uzelf en de Waarheid gelijk ze in U is te verheerlijken, en om mensen die buiten de kennis van deze dingen zijn en leven, en in gevaar zich bevinden van daarin ook te sterven, de ogen te openen, en plaats te maken in hun hart voor Uzelf, en hen krachtadig te bewegen om op U te letten.

D’ ogen houdt mijn stil gemoed
Opwaarts, om op God te letten;
Hij, Die trouw is, zal mijn voet
Voeren uit der bozen netten.

Ach, dan is er verwachting van U. “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U.”

En wil hen die hiertoe werden gebracht, er telkens weer brengen. Want er is geen mens die niet zondigt; er is niemand die niet afwijkt. Doe in de harten van Uw kinderen een levendig en ernstig en vurig gebed wezen: “Trek mij, wij zullen U nalopen. Bekeer ons en wij zullen bekeerd zijn.”

Doe ons niet alleen veel over deze dingen denken, maar geef ons ze te verstaan. En als we ouders zijn en kinderen hebben, laat ons onze kinderen onderwijzen. Het komt er niet op aan of we het goed doen of mooi, als het maar een woord mag zijn van Waarheid en van gezond verstand en gesproken met een bewogen hart.

Wil Uw Gemeente – want die is er en zal er zijn tot de jongste dag toe – onderhouden, haar schenken dagelijks zich te bekeren, haar terughouden van wat ze van nature zoekt, haar met meer overtuiging en met grotere liefde doen zeggen: “Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel”.

Leid ons. Beveilig ons op onze wegen.

Amen.

Gezongen: Psalm 6:8 en 9.

Gedeelte van een predikatie over Handelingen 9:31, gehouden door Ds. J.P. Paauwe op 28 juli 1946 te 's-Gravenhage

Wij vragen uw aandacht voor de woorden uit Handelingen 9:31:

“wandelande in de vreze des Heeren”.

Een mens vreest van nature God niet. De meeste godsdienstige mensen die het ervoor houden dat zij God vrezen, zijn in aanraking gekomen (vergeef mij de uitdrukking, want ik meen dat ik het goed bedoel) met een papieren God, van Wie ze gelezen hebben.

Wanneer een mens waarlijk met God in aanraking gekomen is, wat doet hij dan? Dan treedt hij terug; hij gaat opzij en laat God vrij. Hiermee begint volgens Gods Woord en ook naar mijn gevoelen de vreze Gods. Men moet het zijn hart eerlijk afvragen, wanneer de vraag gesteld wordt wat de vreze Gods is. Wat weet u daarop te antwoorden? En als wij het hierover niet met elkander eens zijn, dan blijf ik precies dezelfde, maar ik ben ervan overtuigd dat u dwaalt, en dat u dit zult merken tot uw eeuwige schade, als God u niet ontdekt aan uw dwaling. Wat ik over de vreze Gods zei, wordt uitgedrukt in woorden als deze: “O, HEERE onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde!” (Ps. 8:2). Van dergelijke uitdrukkingen vinden wij er vele in de Heilige Schrift.

De mens is een gevallen schepsel in Adam, en de afstand tussen zijn Schepper en hem is oneindig. Wanneer nu een mens deze oneindige afstand ziet, en gelooft dat hij een gevallen schepsel is in Adam, en dat nu gaat bekennen, en gaat zeggen: "Hoe heerlijk ben ik geschapen. Ik was versierd met Uw beeld, en wat is er nu van mij over? Een schuldig mens, een groot zondaar, een ellendig mens, waard om voor eeuwig verstoten te worden van voor Uw aangezicht. O God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen. Hoe heb ik gezondigd en zondig ik", dan is dat de vreze Gods.

De zonde is een afschuwelijk ding. Lieve mensen, u moet allen goed luisteren, en ik moet dit ook doen, want het gaat over de allerhoogste zaak; wie in deze dingen mistast, is verloren naar lichaam en ziel. De zonde is een afschuwelijk ding. Maar ik en u weten dat niet. Een mens weet niet wat de zonde is. Nu moet er een ogenblik in uw leven gekomen zijn waarin u zag wat de zonde is. Er komt in het leven van een mens, als hij uitverkoren is, een ogenblik waarin hij de zonde ziet, en in dat ogenblik klaagt hij. In dat ogenblik klaagt hij, en dat is de vreze Gods. Jeremia zegt: "Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden" (Klaagl. 3:39).

Het gebod Gods is van oneindige waarde. David zegt in Psalm 119 dat hij door Gods bevelen het leven gekregen heeft (vs. 93). Dus is het gebod van oneindige waarde. "Het gebod des HEEREN is zuiver" (Ps. 19:9). Maar de mens weet van geen gebod af. Hij weet van de Wet, van de uitdrukking van de wil van God, niet af. U zult misschien denken: "Wij weten toch wel wat het onderscheid is tussen goed en kwaad?" Dat weten de heidenen ook. Deze kennis heeft iedereen in meerdere of mindere mate in zijn consciëntie, maar van het gebod Gods weet de mens niets. Dat gebod moet tot hem gekomen zijn, niet alleen in kracht van het Woord, maar ook in kracht van de Heilige Geest. En als het gebod Gods tot hem gekomen is, dan is hij een verloren mens geworden, geheel in Adam verloren, liggende onder de vloek en de eis van de Goddelijke Wet. Dan heeft hij Gods gebod gehoord. Hij had het nooit gehoord. Hij had er overheen geleefd, min of meer. In dat gebod, toehoorders, zit het gebod om te geloven. Ik zeg, in de Wet Gods zit het gebod dat wij moeten geloven in God.

Wanneer nu God in Christus Zich over de in Adam verloren zondaar ontfermd heeft, door Zichzelf aan de zondaar te openbaren, door de belofte in Christus in het hart te verzegelen, dan hoort de mens dat God wil dat hij komt, tot Hem en tot Christus, dat hij komt door Christus tot God. Dat hoort dan de mens, en in deze stem verneemt hij dan de zo-even in mijn gebed aangehaalde woorden: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve" (Ezech. 33:11). En nu begint die mens voor het eerst van zijn leven te geloven, het gebod Gods te omhelzen. Hij gelooft nu dat God is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken (Hebr. 11:6). Hij gelooft nu, en hij weet het zeker en gewis dat God hem niet wil verderven.

De meeste godsdienstige mensen halen het uit het Woord, en dan vertellen zij